

Solidarność krajów demokratycznych

zasadą polityki W. Brytanji

LONDYN, 27. 7. Brytyjski minister spraw zagr. Eden wygłosił w Izbie gmin obszernie expose o położeniu międzynarodowym.

LOCARNO

Dając pozytywną ocenę wysiłków brytyjskich na rzecz porozumienia wśród mocarstw locarneskich, min. Eden wystąpił z obroną kwestionariusza brytyjskiego wystosowanego do Niemiec, stwierdzając, że zapytania wysunięte w tym kwestionariuszu bynajmniej nie były uszczypliwe, lecz stanowiły sumienny wysiłek na rzecz doprowadzenia do postępu w rokowaniach.

DARDANELE

Przechodząc następnie do omówienia załatwienia sprawy cieśnin w Montreux, min. Eden podkreślił z zadowoleniem, że konferencja stanowi dowód, iż rewizja traktatu w drodze rokowań i na podstawie porozumienia może być osiągnięta i prowadzi do rozwiązania zagadnienia. Tego rodzaju metoda — oświadczył minister — jest daleko lepsza, aniżeli łamanie traktatów, lub naruszenie ich przez jednostronną akcję. Ten ustęp przemówienia min. Edena dowodził wyraźnie o orientacji protureckiej, która się coraz silniej ujawnia w polityce rządu brytyjskiego.

M. ŚRÓDZIEMNE

Min. Eden przedstawił następnie do sprawy gwarancji śródziemnomorskich, podkreślając, iż gwarancje te udzielone były w okresie niepewności, jaka panowała na Morzu Śródziemnym. Ten okres niepewności skończył się obecnie. W połowie lipca rząd włoski z własnej inicjatywy złożył Turcji, Grecji i Jugosławii deklarację, w której zapewniał, iż nigdy nie zamierzał podjąć akcji zaczepnej na Morzu Śródziemnym, w odwecie za sankcje. Cały rozdział, dotyczący sankcji, należy obecnie do przeszłości — podkreślił min. Eden.

EGIPT

Na temat Egiptu min. Eden oświadczył, że dn. 24 lipca obie rokujące strony doszły do porozumienia w najważniejszych sprawach, dotyczących spraw wojskowych Egiptu i że obecnie zawarcie formalnego traktatu nie będzie zapewne następcą większych trudności.

WYPADKI W HISPANJI

Na temat wypadków w Hiszpanji min. Eden podkreślił, że trudno jest w danej chwili przewidzieć, jaki będzie dalszy bieg wydarzeń. Rząd brytyjski w chwili obecnej interesuje się najbardziej ochroną życia i mienia obywateli brytyjskich, którzy znajdują się w Hiszpanji. Na zapytanie z ław Labour Party i Lloyd George'a co do udzielenia pozwolenia na wywóz broni do Hiszpanji, min. Eden wyjaśnił, że dotąd w ogóle nikt się o to do rządu brytyjskiego nie zwracał.

SPRAWA GDAŃSKA

Min. Eden zajął się następnie sprawą Gdańska. Podkreślając, że Gdańsk posiada zupełnie wyjątkowy statut, min. Eden zaznaczył, że ani obecny, ani poprzedni rząd brytyjski nie jest odpowiedzialny za ten statut, stworzony

na zasadzie traktatu wersalskiego. Poruszywszy w ogólny sposób sytuację Gdańska, min. Eden stwierdził, że incydent, „wynikły tam ostatnio, był przedmiotem rozważań rady Ligi Narodów, która likwidowanie incydentu po wierzyła rządowi polskiemu. Raport Polski przedstawiony będzie, jak spodziewa się min. Eden, na kolejnej sesji rady Ligi Narodów. W międzyczasie jednak władze gdańskie wydały nowe dekrety, które budzą pewne wątpliwości i jest zadaniem Wysokiego Komisarza Ligi Narodów w Gdańsku, udzielenie miarodajnej oceny tych nowych dekretołów.

Min. Eden wobec ataków pewnego odtłamu prasy angielskiej na niego za to, że podjął się roli sprawozdawcy w sprawie gdańskiej, wyjaśnił, iż już od wielu lat każdorazowy minister spraw zagr. W. Brytanji jest sprawozdawcą spraw gdańskich w radzie Ligi Narodów, podobnie jak inni ministrowie spraw zagranicznych są sprawozdawcami w innych sprawach. Min. Eden zaznaczył, iż podejmując się tego niewdzięcznego zadania, kontynuuje tylko to, co zastał i oczywiście nie widzi powodu odmówienia współpracy z radą Ligi Narodów w tej sprawie. Min. Eden zakończył ustęp gdański wyrazami gorącego uznania dla Wysokiego Komisarza Lestera, podkreślając, że Lester zasługuje na całkowite zaufanie i że wypełnia swoje obowiązki bez zarzutu.

REFORMA LIGI NARODÓW

Na temat reformy Ligi Narodów min. Eden przedstawił sprzecznosci, jakie w tej sprawie istnieją. Wobec tak rozbieżnych poglądów, rząd brytyjski uważa, że byłoby przedwczesne wysuwanie obecnie konkretnych propozycji angielskich.

KOLONJE

W sprawie mandatów kolonialnych min. Eden oświadczył w sposób bardzo ogólny, że rząd brytyjski gotów jest przystąpić do konferencji międzynarodowej pod auspicjami Ligi Narodów do omówienia umożliwienia krajom nie posiadającym dostatecznej ilości surowców, dostępu do surowców kolonialnych. Rząd brytyjski uważa, że sprawą przekazania terytorium mandatowego nieodwołalnie wywoła wielkie trudności moralne, polityczne i prawne, dla których rząd do tej pory rozwiązania nie znalazł. Rząd ma nadzieję, że podczas gdy tyle innych spraw międzynarodowych dotąd pozostaje nierozwiązanych, nigdzie nie powstanie pragnienie stworzenia jeszcze nowych poważnych trudności, dzielących narody. Ten ustęp w przemówieniu był tak elastyczny, że trudno właściwie było z niego wyciągnąć jakąkolwiek konkluzję co do stanowiska rządu brytyjskiego w sprawie mandatów kolonialnych dla Niemiec. Nie była to odmowa, ale nie było to również otwarcie drogi, którą Niemców zbliżała do jakiegokolwiek osiągnięcia w tej sprawie.

ZBROJENIA

W ostatniej części expose min. Eden zastanawiał się nad sprawą stosunku zbrojeń do polityki zagranicznej Eden stwierdził przedewszystkiem, że zatarg włosko-abyssiński ujawnił, jak trudna jest zbiorowa akcja międzynarodowa. Zobowiązania do współdziałania państw europejskich uależnione są od wielu względów. Rząd brytyjski, podejmując swoje zbrojenia, może dać zapewnienie, że nie będzie ich używał do celów wojny napastniczej. Zbrojenia te są przeznaczone bądź dla celów samoobrony, bądź też dla udzielenia pomocy ofierze napaści. Wynurzenia Edena w tej części ujawniły, że rząd brytyjski idzie coraz wyraźniej w kierunku zaakcentowania swego zainteresowania losami europejskimi.

Min. Eden zakończył swe przemówienie podkreśleniem bliskiego związku pomiędzy krajami o ustroju demokratycznym i oświadczył, że wobec przeszkód, na jakie tendencje liberalne natrafiają, kraje demokratyczne powinny współdziałać solidarnie dla obrony wspólnych im ideałów.

Reasumując wrażenia mowy min. Edena podkreślić należy, że było to wyznaczenie idei łączności z Francją, jako krajem demokratycznym i podkreślenie gotowości udziału W. Brytanji w akcji zbiorowej przeciwko napastnikowi, z

A. Chamberlain nie wierzy w dobrą wolę Berlina

LONDYN, 27. 7. W dyskusji po przemówieniu min. Edena, Austen Chamberlain wyraził przekonanie, że rząd brytyjski nie dopuści do przewozu broni do Abisynji przez terytorja brytyjskie. Następnie mówca oświadczył: Są wypadki, w których W. Brytanja będzie musiała wkroczyć zbrojnie. Możemy je określić tak: Nasza własna obrona ołarcia całe imperium brytyjskie, a także niepodległość Belgji i Holandji, które znowu włączają się do niepodległości i nienaruszalności granic Francji. Nie moglibyśmy obronić siebie, gdyby Francja była zwyciężona lub okrojona. Gdybyśmy powiedzieli, że będziemy walczyć tylko w wyliczonych wyżej wypadkach, to byłoby to udzieleniem aprobaty na każdą inną wojnę. A tego, jak sądzę, nie uczyni żaden rząd brytyjski.

Przechodząc do sprawy kwestionariusza do Niemiec, na który Berlin nie odpowiada, mówca oświadczył: Nie mam przykładu analogicznego, w którymby rząd, pragnący pokoju i znajdujący się w przyjaznych stosunkach z innymi państwami, ujawnił z preme-

racji wierności W. Brytanji dla ideałów Ligi Narodów. Przemówienie cechowała wyraźna rezerwa wobec Niemiec, dla których mówca nie znalazł ani jednego życzliwego słowa. Wobec Włoch min. Eden zdaje się wyraźnie wstępować na drogę odprężenia.

dytacją taką obojętność wobec przyjaznych propozycji (oklaski). Jest to zły omen dla przyszłych rokowań. Im bardziej usiłujemy zbliżyć się do Niemiec, tem bardziej oddalają się one od nas. Im więcej gotowi jesteśmy uczynić ustępstw Niemcom, tem bardziej wzrastają ich żądania. Austen Chamberlain wypowiada się stanowczo przeciw wszelkim rozmowom o ustąpieniu terytorjów mandatowych, dopóki ich ludność nie jest zdolna do rządzenia się sama. „Nie możemy brać na siebie odpowiedzialności za oddanie tej ludności pod taką władzę, która we własnym kraju odmawia obywatelom praw”.

Lloyd George oświadczył, że rząd odda nieśmiertelną usługę Europie, jeżeli potrafi położyć kres stuletniej waśni między Francją a Niemcami.

Demonstracyjny wniosek liberalów o obcięciu kredytów na min. spraw zagr. odrzucono większością 290 przeciw 143. Izba gmin przyjęła do wiadomości expose min. Edena 313 głosami przeciwko 198, aprobując politykę zagraniczną rządu.

Najście szczerów

Popłoch wśród mieszkańców ul. Pańskiej

Przy ul. Pańskiej 75 rozebrano drewniany śmietnik, aby w tem miejscu zacząć budowę śmietnika murowanego. Gdy zdjęto dno śmietnika — szczerzy, które gromadziły się w szczelinach podwórza. Po drewnianych ścianach domu, szukając nowych kryjówek weszły na dach domu Pańska 75, skąd po rynnach przeszły na dom Pańska Nr. 73.

Niespodziewane najście szczerów wywołało popłoch wśród

mieszkańców tego domu, bo szczerzy po parapetach i balkonach wlażyły do mieszkań. Lokatorzy zaczęli uciekać z mieszkań, sądząc w pierwszej chwili, że może tak bardzo modna w Warszawie wsieklizna — tym razem rzuciła się na szczerzy.

Dopiero młodzież opanowała sytuację i zbrojąc się w kije, szczerki, pogrzebaczce stoczyła walkę ze szczerzym najazdem. Walce tej przyglądały się z ulicy tłumy ludzi.

Pożar stajni wyścigowej

16 koni spłonęło żywcem

W majątku znanego hodowcy Wacława Daszewskiego, gm. Grudusk, pow. ciechanowieckiego, wybuchł dziś w nocy o godzinie 2 m. 25 groźny pożar. Ogień wskutek silnego wiatru objął szybko zabudowania gospodarcze, w pierwszym rzędzie stajnię, w której znajdowało się kilkadziesiąt koni rasowych.

W przeciągu kilkunastu minut, mimo energicznej akcji ratunko-

wej, ogień objął stodołę, obórę i inne budynki gospodarcze, tak, że szesnastu koni wyścigowych nie zdołano wyprowadzić ze stajni. Uratowane konie rozbiegły się w panicznym popłochu, ich towarzysze zaś kwicząc przeraźliwie, spłonęły.

Policja wszczęła energiczne dochodzenia, aby ustalić przyczynę pożaru.

O przestrzeganie tajemnicy rozmów telefonicznych

Władze administracyjne i wojskowe na terenie jednego z województw zwróciły uwagę na różne szmery, mające miejsce podczas przeprowadzania rozmów międzyimiastowych, co wzbudziło podejrzenia, że rozmowy ich są podsłuchiwane. W związku z tem warszawska dyrekcja okręgowa poczt i telegrafów zarządziła przypomnienie personelowi zakazu podsłuchiwania rozmów telefonicznych w ogóle i uprzedze-

nia go o grożącej odpowiedzialności za nieprzestrzeganie tego zakazu.

Ponieważ według okólnika z 1926 r. personel, obsługujący połączenia międzyimiastowe, w razie braku sygnału na rozłączenie, po upływie każdych trzech minut winien włączać się w obwód rozmowy celem sprawdzenia, czy rozmowa odbywa się bez przeszkód, przeto należy pouczyć personel, że czynność ta winna odbywać się b. ostrożnie, tak, aby strony rozmawiające wcale jej nie odczuły.

Jeśli przytem zostanie stwierdzone, że rozmowa trwa nadal — należy jaknajogólniej wyłączyć się zaraz, nie podsłuchując rozmowy; gdy natomiast, po włączeniu się w obwód, nie słychać żadnej rozmowy — należy chwilę wycofać, a następnie głośno zapytać dwukrotnie „czy skończono”. W razie braku odpowiedzi, świadczącym o skończeniu rozmowy, należy natychmiast przerwać.

Upał wywołał wybuch amunicji

RZYM, 27. 7. Agencja Stefani donosi: Potwierdza się wiadomość o wybuchu w składzie amunicji w Otlumlo pod Massaua. Wybuch nastąpił spowodowany wielkiego upału. Pożar szybko ugaszono, żadnych szkód katastroficznych wyrządziła, ani na pobliskim lotnisku, ani w okolicznych budynkach. Nikt nie poniósł śmierci, 10 osób odniosło lekkie rany.

Legion Młodych do dyspozycji gen. Śmigłego-Rydza

W Legionowie Morskiem pod Jastarnią odbyła się rada główna „Legionu Młodych Związku Pracujących dla Państwa”. Rada zatwierdziła jednogłośnie zawartą w dniu 1-go maja r. b. deklarację porozumienia między Legionem Młodych, centralnym wydziałem młodzieży Polskiej Partii Socjalistycznej oraz Związkiem Polskiej Młodzieży Demokratycznej.

W zakończeniu obrad rada przyjęła przez aklamację następującą uchwałę:

Bezdł, beznadziejność i słabość muszą być z Polski usunięte. Stan ten usunie siła konkretna i zdecydowana,

dysponująca wolą zlikwidowania w Polsce tych wszystkich czynników, które Państwo i polski świat pracy pogrążają w nędzy, małoduszności i zafacofania. Siła ta przebudować musi ustrój społeczny, polityczny i gospodarczy dla zaspokojenia potrzeb, których domaga się Państwo i polski świat pracy. General Rydz-Śmigły stworzyć może siłę, która szybko i konkretnie działaniem przeprowadzi w Polsce zmiany. Legion Młodych staje w pełni do dyspozycji Generała Rydza-Śmigłego, stwierdzając, że pod rozkazami Wodza pracować pragnie dla lepszej przyszłości Polski.

W obozach w Legionowie Morskiem biorą również udział członkowie Związku Polskiej Młodzieży Demokratycznej.

Za spokój duszy

ś. p. gen. Orlicz-Dreszera

Wczoraj, o godz. 11 przedpołudniem w kościele garnizowanym przy ul. Długiej staraniem Ligi Morskiej i Kolonjalnej zostało odprawione nabożeństwo żałobne za spokój duszy inspektora obrony powietrznej państwa ś. p. gen. dyw. Gustawa Orlicz-Dreszera, prezesa zarządu głównego Ligi Morskiej i Kolonjalnej.

Na nabożeństwie obecni byli prócz rodziny zmarłego podsekretarz stanu, generalicja z 2-gim wiceministrem Spraw Wojskowych gen. Litwinowiczem, członkowie korpusu dyplomatycznego, liczni przedstawiciele organizacji b. wojskowych i stowarzyszeń społecznych z pocztami sztandarowymi.

Apelacja w obu sprawach adw. Hofmoki-Ostrowskiego

Adwokat Hofmoki-Ostrowski, skazany w ub. sobotę w Sądzie Grodzkim przy ul. Kruczej na 1.300 zł. grzywny z zamianą na 6 tygodni aresztu za ujawnienie i opublikowanie przebiegu tajnej rozprawy sądowej, zapowiedział apelację od wyroku. W ten sposób sprawa znajdzie się jeszcze raz na wokandzie sądowej.

Jeszcze w bież. tygodniu wpły-

nie skarga apelacyjna od wyroku Sądu Grodzkiego 12 oddziału, który skazał adw. Hofmoki-Ostrowskiego za obrazę rządu.

Władze więzienne zezwoliły odbywającemu karę adw. Hofmoki-Ostrowskiemu na przebywanie w celi więziennej w ubraniu cywilnym i korzystanie z bielizny dostarczonej do więzienia.

Wielkie nadużycia

w spółdzielniach w Poznańskim

POZNAN, 28. 7. — Władze śledcze prowadzą dochodzenie w sprawie trzech spółdzielni poznańskich, a mianowicie: „Wzajemność”, „Fortuna” i „Zachodni Bank Spółdzielczy”. Śledztwo wszczęto wskutek doniesień udziałowców, których poszkodowano

podobno na sumę 100 — 150.000 zł.

W wyniku śledztwa policja aresztowała na polecenie sędziego śledczego kilka osób, z Marcinem Stanisławskim i Józefem Sternem na czele. Dalsze śledztwo w toku.

Występ grupy polskiej na światowym kongresie wywczasów

BERLIN, 27. 7. W ramach pokazów międzynarodowych podczas kongresu dla spraw organizacji wywczasów i odpoczynku w Hamburgu wystąpiła w poniedziałek grupa polska.

Występ Teatru ludowego polskiego poprzedziło odegranie utworów Chopina przez orkiestrę symfoniczną. Występ spotkał się z entuzjastycznym przyjęciem publiczności, która szczerze zapełniła salę. Na występach była obecna liczna kolonja polska w Hamburgu. Na zakończenie odegrano hymn narodowy polski i niemiecki.

Występy te stanowią, obok wy-

stępów grupy Parnella w Berlinie i indywidualnych pokazów tanecznych Buczyńskiej i Sławskiej duży przyczynek dla propagandy polskiej na terenie Rzeszy.

Wyróżnienie postu Węgier

Regent Węgier admirał Horthy wznowił zwyczaj sprzed roku 1918 mianowania najbardziej zasłużonych obywateli radcami królewskimi. Między pierwszymi osobami, które w ten sposób zostały wyróżnione przez regenta, znajduje się p. Andrzej de Hory, poseł węgierski w Warszawie.

Warszawska giełda pieniężna

w dniu 27 lipca

Dewizy: Holandia 360.10; Berlin (sp. 213.98, k. 212.92); Bruksela 89.35; Gdańsk (sp. 100.20, k. 99.80); Kopenhaga 118.65; Helsingfors (sp. 11.75, k. 11.69); Londyn 26.58; Nowy Jork 52.94; Oslo 133.50; Paryż 35.01; Praga 21.94; Sztokholm 137.05; Zurich 173.20; Wiedeń (sp. 99.20, k. 98.80); Montreal (sp. 5.29 1/2, k. 5.26 1/2); Mediolan (sp. 41.95, k. 41.75); Marka niem. srebrna (sp. 152.00, k. 147.00).

Papiery procentowe: 7 proc. poź. stabilizacyjna 47.00 (500 dol.) 47.75 (w proc.); 3 proc. poź. inwest. 1 em. 62.50; 4 proc. państw. poź. premijowa dolarowa 47.50; 5 proc. konwersyjna 45.50; 8 proc. L. Z. Komun. BGK. 94.00 (w proc.); 8 proc. oblig. Komun. BGK. 83.25; 7 proc. oblig. Komun. BGK. 83.25; 7 proc. L. Z. Banku Roln. 94.00; 7 proc. L. Z. Banku Roln. 83.25; 5,5 proc. L. Z. Komun. BGK. 81.00; 5,5 proc. oblig. Komun. BGK. 81.00; 7 proc. oblig. budowlanego BGK. 93.00; 4,5 proc. L. Z. ziemskie serja V 45.00—45.25—44.50; 4,5 proc. L. Z. Pozn. ziemstwa kred. serja L 39.00; 4,5 proc. L. Z. Warszawy 52.00; 5 proc. L. Z. Warszawy (1933 r.) 52.75; 5 proc. m. Piotrkowa (1933 r.) 43.00; 5 proc. m. Radomia (1933 r.) 37.50—37.75.

Akcje: Bank Polski 97.80; Siła i Światło 22.00; Lilpop 12.00. Tendencja dla dewiz niżej, dla pożyczek państwowych słabsza,

dla listów zastawnych i akcji przeważnie słabsza. Pożyczki dolarowe w obrotach prywatnych: 8 proc. poź. z r. 1925 (Dillonowska) 56.63—56.50 (w proc.); 7 proc. poź. ślaska 49.75 (w proc.); 3 proc. renta ziemiska (5.000 zł.) 41.00; 4 proc. poź. konsolidacyjna 43.50.

GIĘŁDA ZBOZOWA

Notowano za 100 kg.: pszenica jednolita 19.50 — 20, zbierana 19 — 19.50, żyto I st. 13.50 — 13.75, owies I stand. 15.25 — 15.75 I-A stand. 15.75 — 16, II stand. 14.75 — 15.25, jeżmien browarny 16.75 — 16, II gat. 15.50 — 15.75, III gat. 15.25 — 15.50, IV gat. 15 — 15.25, groch polny 17 — 18, Victoria 26 — 28, wyka 19 — 20, peluska 19 — 20, lubin nieb. 10.50—11, żółty 14 — 14.50, kończyca biała surowa 60—70, biała bez kan. 80 — 100, mąka pszena „wyścigowa” 34.50 — 36.50, gat. I-A 32.50 — 34.50, I-B 31.50 — 32.50, I-C 30.50 — 31.50, I-D 29.50 — 30.50, II-A 28.50 — 29.50, II-B 26.50 — 28.50, II-D 23.50 — 24.50, II-F 22.50 — 23.50, II-G 21.50 — 22.50, pastwana 14.50 — 15.50, mąka żytnia „wyścigowa” 23 — 24, gat. I do 50 proc. 23 — 24, gat. I do 65 proc. 22 — 23, gat. II 18—18.50, razowa 18—18.50, pościada 13.50 — 14.00, otręby pszenne grube 10.50 — 11, średnie 9.50 — 10, miakie 9.50 — 10, otręby żytnie 8.50 — 9, makuchy łniane 15.50 — 16, rzepakowe 13.25 — 13.75.

Nowe opłaty za rozmowy z Ameryką

Weszła już w życie nowa taryfa opłat za rozmowy telefoniczne ze Stanami Zjednoczonymi A. P. 3-minutowe rozmowy z miastami U. S. A. kosztują 85 fr. 50 ct. Rozmowy przeprowadzane w godzinach późniejszych są tańsze. Za rozmowy z Kanadą pobierana jest również opłata w wysokości 85 fr. 50 ct. Rozmowa z Meksykiem i Kubą kosztuje 112 fr. 50 ct.

Pociągi popularne do Krakowa

Podług planu opracowanego przez Ligę popierania turystyki, w sierpniu wyruszy do Krakowa z różnych miast 18 pociągów popularnych, a mianowicie: z Warszawy 1 i 21 sierpnia, z Lublina 1 sierpnia, z Sosnowca 2 sierpnia, z Łodzi 3 i Brześcia 7 sierpnia, z Nowego Targu, Wilna i Bydgoszczy 8 sierpnia, z Przemysła, Katowic i Częstochowy 9 sierpnia, z Dąbrowy Górniczej 15 sierpnia, z Lwowa 22 sierpnia, z Katowic i Debicy 23 sierpnia oraz z Tuncelu i Zawięcia 30 sierpnia.